

[Kirkeministeren.]

cere ligene. Men Braine er blevet de sønderjyske købstæders venskabsby, og der arrangeres ture derned hvert år. Det er ganske betegnende, at i Sønderjylland, hvor man om noget sted kender til spændingen mellem danskhed og tyskhed, har man haft mindst eller slet intet at indvende. Hør her, hvad det ældste blad i Sønderjylland, Dannevirke, skriver den 30. november d. å.:

„Den betragtning, man har set fremført, at vi ikke skal skabe mindelunde, hvor tyskere kan optræde med støvletramp og for danske krænkende minde-sammenkomster, kan man vist godt se bort fra. Vi har set soldaterkirkegårde, både tyske og franske, både ved Verdun, Arras og Lorette, engelske soldatergrave i Tyskland, f. eks. ved Soltau, amerikanske i Luxembourg og Belgien, den tyske mindelund på Knivsbjerg og kirkegården for faldne sønderjyder i Braine i Frankrig.“ — det er den, jeg lige omtalte — „og vi har overværet mindehøjtideligheder disse steder. Og vi kan sige med overbevisning“ — skriver bladet — „at her bestemt ikke har været tale om andet end sammenkomster, præget af en dyb vemod over de ofre, krigen har været. Det er så vist ikke sådanne steder, der lægges grund til nye krige.“

I andre dele af dansk presse — desværre ikke alene i Jyllands-Posten — kan man næsten daglig læse mere eller mindre uhyrlige påstande, og man har vanskeligt ved at forestille sig, at al denne uvederhæftighed kan henregnes alene til fejltagelser.

Den 2. december i år lægger dagbladet Land og Folk sogneprest Reiss i Rudkøbing følgende ord i munden vedrørende de for nylig stedfundne flytninger i Rudkøbing:

„Gravflytningen er den mest svinske proces, der har fundet sted inden for kirken.“

Jeg har personlig talt med pastor Reiss, der pure nægter at have brugt dette udtryk; med hans tilladelse oplyser jeg dette

her i det høje ting. Han har over for kirkeministeriet givet til kende, at han er vidende om, at den af tyskerne udviste opførsel og adfærd var hensynsfuld og upåklagelig. Det betyder naturligvis ikke, at pastor Reiss har ændret sit syn på gravflytningssagen som sådan — den er han imod.

I den nævnte artikel i Land og Folk gengiver lederskribenten en ytring, der i kursiv fremtræder som direkte citat af, hvad pastor Melbye i Birkerød skulle have sagt, nemlig — jeg beder om tilladelse til et citat —:

„Tyske revanchister er i deres fulde ret til at rejse kæmpe-monumenter på gravstederne, og så er der jo ikke langt til store masse-møder, der kan tjene mange formål.“

Da jeg forelagde pastor Melbye citatet, fralagde han sig med forfærdelse ansvaret for sådanne betragtninger, der jo tilmed bundet i manglende viden om overenskomstens betingelser. Pastor Melbye havde hverken sagt eller tænkt noget lignende og var af den selvfølgelig mening, at vel kan man være modstander af, at de tyske grave flyttes, men det ville være en ulykkelig ting, hvis denne sag skal bruges til at opgejle nationalistiske, antityske følelser i vort folk.

Som et eksempel på, hvad det ærede medlem hr. Damsgaard kalder „en makaber og utiltalende adfærd, som forarger befolkningen“, nævner det ærede medlem, at man et sted har kørt uformuldede ligkister ud på lossepladsen. Det, der sigtes til, er det før omtalte tilfælde i Rudkøbing. Det er en lang historie, som jeg ikke skal besvære de ærede medlemmer med, men så meget vil jeg sige, at når brædderne blev kørt på lossepladsen, var det for at imødekomme et bestemt krav fra kirkegårdsudvalget om, at alt fra gravene blev fjernet, selv om det normalt er skik, at rester af kisterne bare graves dybere ned i jorden. Tyskerne havde da af kirkegårdsudvalget